

Čj. UOOU-06442/15-13

ROZHODNUTÍ

Předsedkyně Úřadu pro ochranu osobních údajů, jako odvolací orgán příslušný podle § 2, § 29 a § 32 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, a podle § 10 a § 152 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, rozhodla dne 15. září 2015 podle § 152 odst. 5 písm. b) správního řádu takto:

Rozklad účastníka řízení, Revírní bratrské pokladny, zdravotní pojišťovny, se sídlem Michálkovická 108, 710 15 Slezská Ostrava, IČ: 47673036, podaný proti rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů čj. UOOU-06442/15-6 ze dne 20. července 2015, **se zamítá a napadené rozhodnutí se potvrzuje.**

Odůvodnění

Správní řízení pro podezření ze spáchání správního deliktu podle § 45 odst. 1 písm. b) zákona č. 101/2000 Sb. v souvislosti se zpracováním nepřesných osobních údajů pojišťence bylo zahájeno příkazem Úřadu pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“) čj. UOOU-06442/15-3 ze dne 15. června 2015, který byl účastníkovi řízení, Revírní bratrské pokladně, zdravotní pojišťovně, se sídlem Michálkovická 108, 710 15 Slezská Ostrava, IČ: 47673036, doručen dne 15. června 2015.

Podkladem pro zahájení řízení byl protokol o kontrole čj. UOOU-09920/14-12 ze dne 25. února 2015 a spisový materiál shromážděný v průběhu kontroly provedené u účastníka řízení inspektorkou Úřadu PaedDr. Janou Rybínovou ve dnech 4. prosince 2014 až 24. února 2015, včetně vyřízení námitek proti kontrolním zjištěním čj. UOOU-09920/14-16 ze dne 14. dubna 2015. Podnětem k zahájení kontroly bylo oznámení o přestupku, které Policie České Republiky učinila dopisem č.j. KRPB-117803-11/PŘ-2014-060211 ze dne 8. října 2014 a jež bylo Úřadu spolu s příloženou dokumentací doručeno dne 10. října 2014.

Ze shromážděného spisového materiálu bylo správnímu orgánu prvního stupně zřejmé, že účastník řízení vedl jako svého pojištěnce Ing. P., a to bez jeho vědomí. Jeho osobní údaje byly získány prostřednictvím formuláře „Přihláška k registraci pojištěnce“ při výkonu zprostředkovatelské činnosti zajišťované společností RK Easy Reality s.r.o., se sídlem 28. října 68/165, 709 00 Ostrava - Mariánské Hory, IČ: 28660692 (dále jen „RK Easy Reality s.r.o.“), jako zpracovatelem osobních údajů. Osobou, která prováděla nábor pojištěnců, pak měl být údajně J. M. na základě mandátní smlouvy ze dne 11. října 2013, který měl zajišťovat danou činnost pro společnost RK Easy Reality s.r.o. Se společností RK Easy

Reality s.r.o. měl účastník řízení uzavřenu smlouvu o provádění registrací pojištěnců, jejíž přílohou byl etický kodex Svazu zdravotních pojišťoven, a dále smlouvu o zpracování osobních údajů uzavřenou ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb. Obě smlouvy byly uzavřeny dne 22. července 2013. Smlouva o provádění registrací pojištěnců byla vypovězena ke dni 31. prosince 2013.

V této souvislosti Ing. P. uvedl, že se dne 7. května 2014 chtěl odhlásit od Všeobecné zdravotní pojišťovny. Od pracovnice se však dozvěděl, že již není pojištěncem této zdravotní pojišťovny, ale je přihlášen jako pojištěnec účastníka řízení. Poté tedy účastníka řízení kontaktoval a bylo mu sděleno, že dne 7. prosince 2013 uzavřel smlouvu o zdravotním pojištění, a to s tím, že jeho smluvního partnera zastupoval M. P.. Proto se telefonicky s M. P. spojil. Ten ho odkázal na dalšího pracovníka J. M., a ten na M. U. Ani posledně jmenovaný ovšem nebyl schopen Ing. P. objasnit údajné zfalšování smlouvy, nicméně ujistil ho, že dohlédne na zrušení smlouvy.

Ze spisových materiálů dále vyplynulo, že výše zmíněnou smlouvu měl uzavřít externí pracovník RK Easy Reality s.r.o. (od 4. března 2014 změna názvu společnosti na Realitní partneři s.r.o.), přičemž kontaktní osobou byl J. M. Tento pak uvedl, že pro něj uzavíral smlouvy M.U. V lednu 2014 mu M. U. donesl asi 150 kusů přihlášek, které následně J. M. předal jednateli společnosti RK Easy Reality s.r.o. M. P. Když po něm později žádal zaplacení odměny, dozvěděl se, že je problém s některými údaji ve vyplněných přihláškách. Sám M. U. následně vypověděl, že od neznámého muže koupil asi 100 kusů vyplněných přihlášek zdravotního pojištění. Součástí těchto přihlášek podle něj musela být i přihláška Ing. P. Tyto přihlášky i ty, které sám vyřídil, předal J. M, který je odevzdal M. P.

Dále bylo ze shromážděných dokumentů zjevné, že přihláška Ing. P. byla sepsána smluvním pracovníkem, který byl zaměstnancem společnosti RK Easy Reality s.r.o., kterou zastupoval M. P. Přihláška byla sepsána dne 7. prosince 2013 a obsahovala všechny požadované údaje včetně podpisu, nicméně, jak bylo uvedeno, protože smluvní pracovníci nemohou pořizovat kopie osobních dokladů, není možné porovnat pravost podpisu na přihlášce s tím na dokladu. Pokud někdo zašle žádost na storno přihlášky, porovná se podpis na žádosti s podpisem na přihlášce a zašle se předběžný souhlas se stornováním přihlášky. Po předložení potvrzení o tzv. zpětvzetí, které klientovi vydá původní zdravotní pojišťovna, je přihláška stornována a tato informace je předána původní zdravotní pojišťovně. Účastník řízení předložil též kopii přihlášky Ing. P., která mj. obsahovala evidenční číslo a telefonní kontakt na dealera, kterým byl v daném případě M. P. Dále obsahovala osobní údaje Ing. P. v rozsahu číslo pojištěnce, datum počátku nového pojištění, kategorie pojištění, datum narození, příjmení, jméno, státní příslušnost, kód minulé zdravotní pojišťovny, adresa trvalého bydliště, stát, podpis, místo a datum podpisu.

V rámci provedené kontroly účastník řízení také sdělil, že nábor nových pojištěnců zajišťují buď kmenoví zaměstnanci zdravotní pojišťovny se stálou mzdou, nebo smluvní subjekty, kterým jsou poskytovány odměny v závislosti na počtu uzavřených smluv. Pokud přihlášku předá zdravotní pojišťovně smluvní subjekt, provede kmenový zaměstnanec kontrolu úplnosti všech potřebných údajů a jednou měsíčně jsou kontrolovány tyto osobní údaje ještě v Centrálním registru pojištěnců. V případě nesrovnalostí je nový pojištěnec kontaktován.

Na základě výše uvedeného správní orgán prvního stupně shledal, že účastník řízení spáchal správní delikt podle § 45 odst. 1 písm. b) zákona č. 101/2000 Sb. a příkazem mu byla uložena pokuta ve výši 5.000 Kč.

Dne 23. června 2015 byl Úřadu doručen odpor účastníka řízení proti výše uvedenému příkazu.

V podaném odporu účastník řízení uvedl, že k odstranění nedostatků za totéž zjištěné porušení povinnosti stanovené správcí osobních údajů v § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb. v souvislosti se zpracováním osobních údajů Ing. P., a to za shodné časové období, byl již vydán příkaz čj. UOOU-05562/15-5, který byl účastníkovi řízení doručen dne 13. května 2015. Uložené povinnosti účastník řízení splnil a dne 8. června 2015 zaslal inspektorce Úřadu písemnou zprávu o plnění stanovených opatření. Dne 10. června 2015 též účastník řízení uhradil náklady správního řízení. Vzhledem k ustanovení § 48 odst. 2 správního řádu, které stanoví, že uložit povinnost lze z téhož důvodu téže osobě pouze jednou, účastník řízení v jím podaném odporu navrhl, aby Úřad příkaz, tj. příkaz čj. UOOU-06442/15-3 ze dne 15. června 2015, zrušil v plném rozsahu.

V souladu s § 150 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb. byl podaným odporem příkaz zrušen a správní orgán prvního stupně pokračoval ve správním řízení.

K argumentaci účastníka řízení, že nelze z téhož důvodu téže osobě uložit povinnost více než jednou, správní orgán prvního stupně uvedl, že příkaz, který byl vydán na základě provedené kontroly a který účastníkovi řízení uložil opatření spočívající jednak v provádění проверки identity všech žadatelů o přeregistraci zdravotního pojištění a dále v uvádění záruk technicko-organizačního zabezpečení ochrany osobních údajů ve smlouvách o zpracování osobních údajů, které účastník řízení uzavírá se třetími osobami, nebyl opatřením sankčním, ale opatřením k nápravě ve smyslu § 40 zákona č. 101/2000 Sb. Uložení opatření k nápravě proto nemůže zakládat překážku věci rozhodnuté pro sankční řízení týkající se podezření ze spáchání správního deliktu podle § 45 zákona č. 101/2000 Sb.

Z věcného hlediska správní orgán prvního stupně na základě shromážděných podkladů považoval za prokazané, že účastník řízení porušil svým jednáním povinnosti stanovené v § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb. a tedy spáchal správní delikt podle § 45 odst. 1 písm. b) zákona č. 101/2000 Sb. Rozhodnutím čj. UOOU-06442/15-6 ze dne 20. července 2015 (dále jen „rozhodnutí“) mu byla uložena pokuta ve výši 5.000 Kč.

Při stanovení výše sankce bylo přihlédnuto jako k přitěžující okolnosti k době zpracování nepřesných osobních údajů (doba přesahující 6 měsíců). Z hlediska závažnosti správní orgán prvního stupně hodnotil jako přitěžující kritérium následek protiprávního jednání účastníka řízení, tj. zátěž způsobenou dotčenému subjektu údajů, který byl nucen řešit nastalou situaci např. podáním trestního oznámení. Způsob protiprávního jednání účastníka řízení správní orgán prvního stupně nevyhodnotil jako přitěžující nebo polehčující okolnost. Účastník řízení se, podle názoru správního orgánu prvního stupně, správního deliktu dopustil jednáním, které je popsáno ve výroku, tj. zpracováním nepřesných osobních údajů klienta, což je v zásadě obvyklý způsob, kterým je zákon č. 101/2000 Sb. porušován. K tomuto kritériu proto správní orgán prvního stupně při úvaze o výši sankce nepřihlížel. Jako k polehčující okolnosti bylo správním orgánem prvního stupně přihlédnuto k počtu dotčených subjektů údajů, tj. jeden, a dále zejména k tomu, že účastník řízení neoprávněnou přeregistraci s účinky *ex tunc* zrušil.

Účastník řízení rozhodnutí posléze napadl řádným rozkladem. V rozkladu uvedl, že má za to, že plnil povinnosti uložené v ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb. Z tohoto důvodu a dále i s ohledem na ustanovení § 48 správního řádu, podle něhož lze z téhož důvodu téže osobě povinnost uložit jen jednou, požádal, aby bylo rozhodnutí zrušeno a řízení zastaveno.

Na podporu svého požadavku účastník řízení především uvedl, že o předmětném zjištění týkajícím se porušení povinností při zpracování osobních údajů Ing. P., a to za shodné časové období, bylo již jednou rozhodnuto. V této souvislosti byl již vydán příkaz čj. UOOU-05562/15-5, který byl účastníkovi řízení doručen dne 13. května 2015, jímž byla uložena

termínovaná opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Uložené povinnosti účastník řízení splnil a dne 8. června 2015 zaslal inspektorce Úřadu písemnou zprávu o plnění stanovených opatření. Dne 10. června 2015 též účastník řízení uhradil náklady správního řízení.

Ohledně povinnosti stanovené v § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb. účastník řízení opětovně vyjádřil názor, že tato byla z jeho strany naplněna. Přihláška Ing. P. obsahující souhlas k „*evidenci údajů*“ totiž byla účastníkovi řízení předložena v rámci realizace „Smlouvy o provádění registrace pojištěnců“ a s těmito údaji bylo na základě ustanovení § 21 odst. 2 zákona č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, nakládáno jako s přesnými údaji. V okamžiku, kdy byl zjištěn opak, tj. že podpis pojištěnce na přihlášce není pravý, byla provedena náprava, předmětné osobní údaje zlikvidovány a nedošlo k žádné zátěži dotčeného subjektu údajů. Co se týče tvrzení, podle něhož k sepsání přihlášky Ing. P. nedošlo za jeho přítomnosti, a žádným způsobem nebyla ověřena jeho totožnost, účastník řízení konstatoval, že žádný právní předpis nestanoví povinnost ověřovat totožnost osoby vyplňující přihlášku např. předložením dokladu totožnosti, což ani není v některých případech možné, zejména tehdy, když je přihláška zaslána poštou. Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, nestanoví žádné konkrétní podmínky, jakým způsobem má být přihláška podána, ani její povinné náležitosti. Naopak pojišťovna je povinna dle uvedeného zákona přihlášku pojištěnce přijmout. Právě z toho důvodu jsou přijata opatření, která zabrání vzniku pojistného vztahu u těch osob, které k tomu ve skutečnosti neprojevily vůli. Těmito opatřeními jsou zejména kontrola správnosti údajů uvedených na přihlášce formou kontroly údajů v Centrálním registru pojištěnců a následné zaslání písemné informace přímo pojištěnci, že pojišťovna jeho přihlášku přijala, kdy má tento samozřejmě možnost pojišťovně sdělit, že z jeho strany k vyplnění přihlášky nedošlo. Za pozornost pak, podle názoru účastníka řízení, stojí i fakt, že jediným nepřesně zpracovaným osobním údajem pojištěnce byl jeho podpis, kdy pojišťovna nedisponuje žádným flexibilnějším nástrojem k jeho ověření než písemným oznámením pojištěnci. K chybnému nakládání s osobními údaji pak nedošlo z důvodů pochybení zpracovatele nebo správce, nýbrž z důvodu úmyslného protiprávního jednání konkrétní osoby, která tuto činnost prováděla za účelem vlastního obohacení.

Odvolací orgán přezkoumal napadené rozhodnutí v celém rozsahu, a to včetně procesu, který předcházel jeho vydání. V této souvislosti se odvolací orgán zejména zabýval argumentací účastníka řízení vyjádřenou v rozkladu.

Odvolací orgán se především zcela ztotožnil s argumentací správního orgánu prvního stupně, který uvedl, že příkaz čj. UOOU-05562/15-5, jenž byl vydán na základě provedené kontroly a uložil opatření k odstranění zjištěných nedostatků spočívající jednak v provádění prověrky identity všech žadatelů o přeregistraci zdravotního pojištění a dále v uvádění záruk technicko-organizačního zabezpečení ochrany osobních údajů do smluv o zpracování osobních údajů, které účastník řízení uzavírá se třetími osobami, nebyl opatřením sankčním, ale opatřením k nápravě ve smyslu § 40 zákona č. 101/2000 Sb. Uložení opatření k nápravě pak v žádném případě nemůže zakládat překážku věci rozhodnuté pro sankční řízení vedené na základě podezření se spáchání správního deliktu podle § 45 zákona č. 101/2000 Sb. Jinými slovy řečeno, ustanovení § 48 odst. 2 správního řádu, podle něhož „*uložit tutéž povinnost lze z téhož důvodu téže osobě pouze jednou*“ kumulativně vyžaduje shodu ve třech parametrech. Tedy aby se jednalo o: 1. tutéž povinnou osobu; 2. tentýž důvod; 3. tutéž ukládanou povinnost. V uvedeném případě však zjevně existuje shoda pouze v parametrech uvedených sub 1. a 2., nikoli však v třetím parametru. Sankci za správní delikt podle § 45 zákona č. 101/2000 Sb. totiž nelze zaměňovat s nápravným opatřením podle § 40 zákona č. 101/2000 Sb. Argumentaci účastníka řízení, kterou se domáhal přiznání překážky věci rozhodnuté podle § 48 správního řádu, tedy odvolací orgán neakceptoval.

V souvislosti s plněním povinnosti stanovené v § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb. odvolací orgán považoval za nezbytné především připomenout, že klíčovou datovou položkou, která byla v uvedených souvislostech zpracována, je vůle subjektu údajů být pojištěncem účastníka řízení a nikoli tedy podpis, který je pouhým formálním stvrzením této vůle, resp. předmětného právního jednání. Ukáže-li se tedy nedostatek vůle subjektu údajů, nemělo by dojít k registraci této osoby jako pojištěnce, jelikož pro ni chybí právní důvod. Proto je nutno věnovat zvláštní pozornost ověřování přesnosti osobních údajů z hlediska ověření projevu vůle subjektu údajů. Řádné a včasné zjištění totožnosti partnera tudíž je ze strany osoby (nebo zástupce této osoby), vůči níž směřuje určité právní jednání, samozřejmým a prvotním úkonem, který je základním předpokladem pro realizaci sjednávaného plnění. Z tohoto hlediska je zcela irelevantní, že zákon č. 48/1997 Sb. nestanoví žádné konkrétní podmínky, jakým způsobem má být přihláška podána ani její povinné náležitosti. V každém případě totiž účastníka řízení zavazovala obecná povinnost podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb., jejíž plnění bylo i s ohledem na akceptované formy shromažďování osobních údajů nedostatečné. Evidentně mělo zahrnovat určitou bezodkladnou zpětnou kontrolu, např. formou telefonického rozhovoru nebo informace prokazatelně doručené poštou atd. Pro úplnost nutno dodat, že ustanovení § 21 odst. 2 zákona č. 280/1992 Sb., na které se účastník řízení odvolával, žádnou výjimku z povinnosti zpracovávat pouze přesné osobní údaje nestanoví.

Význam kontroly přesnosti zpracovávaných osobních údajů se pak umocňuje zvláště tehdy, pokud praxe účastníka řízení připouští, aby prvotní nábor pojištěnců prováděly neznámé osoby za neznámých okolností. V této souvislosti je totiž nutné připomenout, že z dokumentace pořizené Policií České republiky vyplývá, že přihláška Ing. P. byla zakoupena spolu s další přibližně stovkou přihlášek od neznámého muže na vlakovém nádraží v Brně (viz úřední záznam o podání vysvětlení čj. KRPB-117803-10/ČJ-2014-060211 ze dne 5. září 2014).

V rámci prověřování přesnosti shromažďovaných osobních údajů ovšem účastník řízení tyto specifické okolnosti zcela pominul a zaměřil se na kontrolu údajů v Centrálním registru pojištěnců, která je v tomto směru nedostatečná. Za jediný nástroj kontroly ve výše uvedeném smyslu by tak bylo možno uznat pouze účastníkem řízení připomínané následné zaslání písemné informace přímo pojištěnci, nicméně pouze bylo-li by okamžité. V této souvislosti však je třeba připomenout, že Ing. P. takovéto kontaktování ze strany účastníka řízení popřel (viz úřední záznam o podání vysvětlení čj. KRPB-117803-1/ČJ-2014-060320 ze dne 9. května 2014: „*Od uvedené pojišťovny mi nedošly žádné formuláře nebo informace.*“) a k nápravě došlo až na základě iniciativy Ing. P. Nelze tedy souhlasit s tvrzením účastníka řízení, podle něhož nedošlo k žádné zátěži dotčeného subjektu údajů.

Na základě výše uvedeného argumentaci účastníka řízení ohledně plnění povinnosti stanovené v § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb. proto odvolací orgán neakceptoval.

Celkově tedy odvolací orgán argumentaci účastníka řízení vyjádřenou v podaném rozkladu neshledal důvodnou. Stejně tak odvolací orgán po celkovém přezkoumání neshledal v postupu správního orgánu prvního stupně jakákoli pochybení a považuje za přiměřenou i výši uložené pokuty.

Na základě všech shora uvedených důvodů proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí se podle ustanovení § 91 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, nelze odvolat.

Praha 15. září 2015

otisk úředního razítka

JUDr. Ivana Janů, v. r.
předsedkyně

Za správnost vyhotovení:
Martina Junková